

Θέμα 1ο: Σάββατο 12 / Κυριακή 13 Οκτωβρίου 2024

ΑΔΕΙΑ Η ΤΑΞΗ ΜΑΣ;

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ένα θέμα που απασχόλησε πριν μερικά χρόνια την κοινή γνώμη και επανέρχεται κατά καιρούς στην επικαιρότητα είναι η απαγόρευση της ανάρτησης θρησκευτικών συμβόλων σε δημόσιους χώρους (σχολεία, αίθουσες δικαστηρίων κλπ.).

Αφορμή για να δημιουργηθεί το όλο ζήτημα υπήρξε η υπόθεση Λαούτσι, μιας Ιταλίδας μητέρας η οποία απαιτούσε από τον Διευθυντή του Σχολείου όπου φοιτούσαν τα παιδιά της να αφαιρέσει τους Σταυρούς που υπήρχαν στις αίθουσες. Ο Διευθυντής αρνήθηκε και η Λαούτσι προσέφυγε στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων υποστηρίζοντας ότι η παρουσία των θρησκευτικών συμβόλων είναι αντίθετη με τον κοσμικό χαρακτήρα του ιταλικού κράτους. Με ομόφωνη απόφασή του (Οκτώβριος 2009) το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο δικαίωσε την Λαούτσι και καταδίκασε την Ιταλία για παραβίαση άρθρων σχετικών με τη θρησκευτική ελευθερία.

Η απόφαση αυτή προκάλεσε θύελλα αντιδράσεων σε όλο τον ευρωπαϊκό χώρο. Σύσσωμος ο πολιτικός κόσμος της Ιταλίας τοποθετήθηκε εναντίον της απόφασης του Ευρωδικαστηρίου ενώ και ο ιταλικός λαός σε ποσοστό 84% δήλωσε ότι επιθυμεί να υπάρχει ο Σταυρός σε όλες τις σχολικές αίθουσες της χώρας. Αντιδράσεις υπήρξαν και σε άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Για παράδειγμα στην Πολωνία κυβερνητικοί παράγοντες δήλωσαν ότι εάν υπάρξει παρόμοια απόφαση της Ευρώπης για τη χώρα τους, δεν θα την εφαρμόσουν με οποιοδήποτε κόστος. Το όλο θέμα παραπέμφθηκε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για να γίνει σχετική ψηφοφορία. Καθώς όμως συνεχώς πλήθαιναν οι διαμαρτυρίες, κυρίως μέσω διαδικτύου, το Ευρωκοινοβούλιο υπαναχώρησε και δήλωσε αναρμόδιο για να πάρει θέση. Έτσι η ψηφοφορία ακυρώθηκε και το θέμα παρέμεινε ανοικτό.

Το όλο θέμα απασχόλησε και τα ελληνικά Μέσα Ένημέρωσης. Οι συζητήσεις άναψαν στην τηλεόραση και το διαδίκτυο, ενώ και σε κάποια σχολεία δημιουργήθηκε ζήτημα για το αν είναι σωστό να έχουν εικόνες οι τάξεις.

ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Ας συζητήσουμε λίγο τώρα παιδιά, το θέμα αυτό. Και στη χώρα μας κατά καιρούς έχουν ακουστεί διάφορες αντιδράσεις για το θέμα. Κάποιοι λένε ότι «οι εικόνες, στην τάξη, ήταν για άλλες εποχές κι όχι για το πολυπολιτισμικό σχολείο μας».

Αυτό είναι ένα από τα επιχειρήματα όσων προωθούν τη θρησκευτική ουδετερότητα στο σχολείο. Αυτοί υποστηρίζουν ότι από τη στιγμή που στα σχολεία μας οι αλλοδαποί μαθητές αποτελούν σημαντικό ποσοστό, πρέπει και το σχολείο να αλλάξει τον προσανατολισμό του. Γι' αυτό και προτείνουν τη μετατροπή των Θρησκευτικών σε μάθημα θρησκευτολογικό, την κατάργηση του εκκλησιασμού, την αφαίρεση των θρησκευτικών συμβόλων, την υποβάθμιση των εθνικών επετείων κλπ.

Είναι όμως αυτό σωστό; Ποια είναι η γνώμη σας; (...)

α. Η δικτατορία των μειονοτήτων

Η παιδεία μιας χώρας δεν μπορεί να καθορίζεται από τα ρεύματα των οικονομικών και άλλων μεταναστών. Οπωσδήποτε προσαρμόζεται στις εκάστοτε συνθήκες αλλά χωρίς να χάνει την ταυτότητά της και να παρεκκλίνει από τον σκοπό της.

Πρακτικά αυτό σημαίνει ότι το σύγχρονο ελληνικό «πολυπολιτισμικό» σχολείο μπορεί να φιλοξενεί μαθητές διαφόρων εθνικοτήτων και θρησκευμάτων, να διδάσκει το σεβασμό στο προσωπικό «πιστεύω» των άλλων αλλά παράλληλα να μην παύει να δίνει και το δικό του στίγμα. Το ότι δηλαδή είναι ένα σχολείο μιας συγκεκριμένης χώρας και εποχής. Σχολείο που λειτουργεί στην ορθόδοξη Ελλάδα με μια παράδοση αιώνων. Πώς αυτά τα διαγράφουμε εν ονόματι της θρησκευτικής ελευθερίας; Άραγε ποιους εξυπηρετεί η αφαίρεση των εικόνων; Μερικές θρησκευτικές μειονότητες και κάποιους άθεους διανοούμενους; Στη Δημοκρατία έχουν δικαιώματα όχι μόνο οι μειονότητες αλλά και οι πλειονότητες. Δεν είναι λογικό οι μειονότητες να υπερέχουν και να επικρατούν των πλειονοτήτων. Στη δημοκρατία οι πλειοψηφίες διαμορφώνουν τις συνθήκες (με σεβασμό στις μειοψηφίες) και οι μειοψηφίες συνυπάρχουν. Αυτό είναι Δημοκρατία. Το αντίθετο είναι μάλλον δικτατορία, η δικτατορία των μειονοτήτων. Σεβόμαστε τις μειονότητες και αναγνωρίζουμε το δικαίωμα κάθε ανθρώπου να έχει τη δική του πίστη. Ας αποδεχθούν κι οι άλλοι το δικό μας δικαίωμα να είμαστε χριστιανοί ορθόδοξοι.

β. Το Σύνταγμα

Ακόμη και από καθαρά νομική πλευρά να εξετάσουμε το ζήτημα, η αφαίρεση των ιερών συμβόλων συνιστά πράξη παράνομη και αντισυνταγματική. Σύμφωνα με το άρθρο 3 του Συντάγματος, επικρατούσα θρησκεία είναι η Ορθόδοξη Εκκλησία. Και το άρθρο 16, παρ. 2 του Συντάγματος αναφέρει ότι «η εθνική παιδεία αποσκοπεί στην ανάπτυξη τής... θρησκευτικής συνείδησης των μαθητών». Και, όπως πολύ σωστά επισημαίνει ο τέως πρύτανης και τ. Πρόεδρος του Παιδαγωγικού Ίνστιτούτου Γεώργιος Μπαμπινιώτης, η ανάπτυξη της θρησκευτικής συνείδησης των ορθοδόξων μαθητών μας δεν μπορεί να επιτευχθεί αν δεν υπάρχει σαφής προσανατολισμός σε συγκεκριμένη πίστη. «Αν δεν κινηθείς, λέει, ...με αναφορά σε συγκεκριμένη θρησκεία, δεν μπορείς να επιτύχεις ανάπτυξη θρησκευτικής συνειδήσεως». Η

Θρησκευτική ουδετερότητα θα έχει σοβαρές επιπτώσεις στην ηθική διαπαιδαγώγηση των μαθητών, αφού «χωρίς Θεό, όλα επιτρέπονται»! Αντίθετα η αγωγή που έχει ως βάση τις αιώνιες αρχές και αξίες του ιερού Ευαγγελίου έχει χαρακτήρα διαχρονικό και οικουμενικό. Συνεπώς δεν αφορά μόνο τους ορθοδόξους μαθητές αλλά κάθε μαθητή ανεξαρτήτως καταγωγής ή θρησκεύματος.

γ. Η μακραίωνη Παράδοση του Έθνους μας

Ο Τίμιος Σταυρός εδώ και αιώνες αποτελεί όχι μόνο θρησκευτικό αλλά και εθνικό σύμβολο της πατρίδας μας. Από τα χρόνια του Μεγάλου Κωνσταντίνου («εν τούτω νίκα») μέχρι και το σύγχρονο ελληνικό κράτος (ο Σταυρός στην ελληνική σημαία) ο Τίμιος Σταυρός κατέχει δεσπίζουσα θέση στη ζωή του έθνους μας. Το ίδιο και οι ιερές εικόνες. Πόσο τις ευλαβείται ο πιστός ορθόδοξος λαός μας! Τις ασπάζεται, τις τοποθετεί σε περίοπτη θέση στο σπίτι, στο γραφείο, στο κατάστημά του. Η μακραίωνη αυτή συνήθεια είναι στενά συνδεδεμένη με την πνευματική καλλιέργεια των Ελλήνων και την ιστορία τους. Είναι χαρακτηριστικό ότι κάθε πόλη έχει το δικό της προστάτη Άγιο και την ημέρα της μνήμης του γίνεται λιτάνευση της Εικόνας του. Επίσης σε όλη την Ελλάδα έχουν δοθεί ονομασίες αγίων σε συνοικίες, πόλεις και χωριά αλλά και πολλές οδούς. Αν δεχόμαστε τη διαμαρτυρία της κάθε μειονότητας, τότε σε λίγο θα πρέπει να μετονομάσουμε όλα αυτά, λες και βρισκόμαστε υπό ξενική κατοχή!

Εκτός όμως από αυτούς που λένε ότι δεν θέλουν τα θρησκευτικά σύμβολα, υπάρχουν και αυτοί που δηλώνουν ότι τα θέλουν. Ειδικά για τις εικόνες μέσα στην τάξη, συνομίληκα παιδιά σαν κι εσάς έχουν δηλώσει ότι, όταν βλέπουν την εικόνα του Χριστού, αισθάνονται ασφάλεια, σιγουριά, παρηγοριά κι ελπίδα. Άλλος είπε ότι «νιώθω τα μάτια του Χριστού να με κοιτάζουν και να με συγκρατούν...». Άλλος ομολόγησε ότι συχνά προσεύχεται μυστικά στην εικόνα αυτή.

Οι ιερές εικόνες εκτός από τη λατρευτική τους αξία έχουν και διδακτικό και παιδαγωγικό χαρακτήρα. Και μόνο η θέα τους μιλά στις ψυχές μικρών και μεγάλων.

Πώς το καταλαβαίνετε αυτό; Πώς μας μιλούν οι ιερές εικόνες; (...)

α. Μας διδάσκουν. Η εικονογραφία είναι μια ζωντανή θεολογία, που εκφράζεται με χρώματα και σχήματα. Από τις εικόνες διδάσκονται οι αγράμματοι τις προφητείες των Προφητών, τους αγώνες των οσίων, τα αθλήματα των μαρτύρων, τα Πάθη και τα θαύματα του Χριστού. Γράφει ο Άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός: «Ό,τι ακριβώς είναι το βιβλίο για όσους ξέρουν γράμματα, το ίδιο είναι και για τους αγραμμάτους η εικόνα. Και ό,τι είναι για την ακοή ο λόγος, είναι και για την όραση η εικόνα».

β. Προβάλλουν υποδείγματα μίμησης. Οι εικόνες των αγίων μας θυμίζουν τη ζωή τους και μας καλούν να τους μιμηθούμε στον αγώνα κατά της αμαρτίας και στην καλλιέργεια των αρετών. Είναι χαρακτηριστικό ένα περιστατικό που αναφέρει ο Άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος για να δείξει πώς επηρεάζει θετικά την ψυχή και μόνο η θέα της ιερής εικόνας: «Μία αμαρτωλή ψυχή την οποία προσκαλούσαν για αμαρτία, μόλις είδε επάνω από την είσοδο του σπιτιού όπου εκαλείτο να αμαρτήσει, την εικόνα του αγίου Πολέμωνος, αμέσως έφυγε, διότι δοκίμασε μεγάλη ντροπή από τον εικονιζόμενο άγιο» (Γρηγ. Θεολόγου, Έπη ήθικά θ', Περί αρετής). Η θέα της εικόνας μπορεί να λειτουργήσει αποτρεπτικά, αφυπνιστικά και ενισχυτικά. Να μας αποτρέψει από την αμαρτία, να μας αφυπνίσει σε μετάνοια, να μας ενισχύσει στον πνευματικό αγώνα.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Κι εμείς παιδιά, μετά από αυτή τη συζήτησή μας τι θα κάνουμε; Ποια στάση θα κρατήσουμε; Ας πάρουμε απόφαση να μην επιτρέψουμε σε κανέναν να μας αφαιρέσει τα ιερά μας σύμβολα. Ας είμαστε πάντοτε έτοιμοι να υπερασπιστούμε την αλήθεια και να αναλάβουμε όποια πρωτοβουλία χρειαστεί προκειμένου να αναχαιτίσουμε αυτούς που θέλουν να γκρεμίσουν τα ιερά και τα όσια της πατρίδας μας.

Ας μη φοβόμαστε να δίνουμε τη μαρτυρία μας με κάθε τρόπο. Χρειάζεται σύνεση, τόλμη και πίστη!

- Σύνεση: Να εξετάζουμε κάθε φορά αν είναι σωστό αυτό που κάνουμε και γιατί. Να γνωρίζουμε να υπερασπιζόμαστε τις θέσεις μας με επιχειρήματα
- Τόλμη: Να αναλαμβάνουμε πρωτοβουλίες και να παρακινούμε και άλλους
- Πίστη: Να μη φοβόμαστε τυχόν εμπόδια και αντιδράσεις, διότι είναι μαζί μας ο παντοδύναμος Θεός!

Ούτε την τάξη μας, ούτε τη ζωή μας θα αφήσουμε άδεια, χωρίς τον Χριστό. Θέλουμε τις ιερές εικόνες. Θέλουμε την παρουσία του Χριστού στη ζωή μας, την χάρη της Παναγίας και των Αγίων μας. Θέλουμε να διατηρήσουμε την ελληνορθόδοξη Παράδοσή μας!